

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۲۴ دسمبر ۲۰۲۳

یونس نگاه

با هجوم اطلاعات چه می شود کرد؟

همه آنانی که به انترنیت دسترسی دارند با هجوم بیوقفه اطلاعات روبه رویند. ذهن ما از گذشته‌های دور با گردش دایم از شیئی به شیء دیگر و قاپیدن پی هم تصویر و معلومات مواجه بوده است. ولی آن شلوغی با این بیروبار تفاوت جدی داشته است. پیش از انترنیت خیلی از تصاویر و معلوماتی که به چشم و گوش آدم می‌ریخت تکراری بود، و تکرار فرصت می‌داد تا آدم‌ها تصاویر پدیده‌ها را ذهن نشین کنند، کنار هم چیده و تصویرهای جمعی کلان و کلان‌ترشان را ببینند، به روابط آن‌ها، کنش‌ها و واکنش‌های شان توجه کنند. ضمناً اطلاعات و تصاویر تکراری که به چشم و گوش آدم می‌آمد، ذهن به‌صورت خودکار آن‌ها را می‌توانست هنگام ضرورت نادیده گیرد و پی‌گیر کار و فکری که درگیری اصلی‌اش بود، باقی بماند.

حالا معلومات مثل درخت‌های کنار جاده هنگام رانندگی از پیش چشم ما به سرعت عبور می‌کنند. درخت‌ها هم از هرنوعند و به ندرت در آن‌ها می‌توان الگو و رابطه‌ای دید. ذهن عادت دارد که این‌گونه معلومات را همان‌طوری که به‌سرعت می‌آیند، عاجل جارو کرده به فاصله‌دانی فراموشی بسپارد. برای آن که ذهن ما خبر، معلومات و دانشی را بگیرد و در طاقچه حافظه بگذارد باید همه یا تعدادی از این مراحل را طی کند:

اول) آن پدیده از بیروبارک پدیده‌های دیگر کشیده شود.

دوم) به دقت به آن توجه کنیم. اگر خبر است کلمه به کلمه بخوانیم، اگر معلومات فنی است، تهجی کنیم و گره‌هایش را بگشاییم.

سوم) لمسش کنیم. ته وبالا نمائیم. زیر و زبر، پشت و کنارش را نگاه کنیم. وزنش را بسنجیم و دوباره سرچایش بگذاریم.

چهارم) از آن عکس و یادداشت بگیریم و به راه خود ادامه دهیم.

پنجم) در مسیر راه، خویشان و همانندان آن معلومات یا دانش را در میان بیروبار معلومات جست و جو کنیم. از آن‌ها هم عکس و یادداشت بگیریم.

ششم) باید دوباره چند ساعت بعد یا شام، یا فردا نزدش برگردیم. باز نگاهش کنیم و زیروبرش را بیالیم، گره‌هایش را بگشائیم. رابطه‌اش را با آنچه از ریشه‌ها، خویشاوندان و رفیقانش گردآورده‌ایم تولوترازو کنیم.

آن وقت ما به آن مسأله تاحدودی آگاه می‌شویم و آن آگاهی در کله ما طاقچه‌ای برای خودش می‌یابد.

اگر این کار را نکنیم از اتفاقات دوروبر ما مطلع می‌شویم ولی آگاه نمی‌گردیم. در خبرنگاری تحقیقی و نوشته‌های تحلیلی مردم همین کار را می‌کنند و از همین‌رو از مواد خامی که پیش چشم همه ماست سخنان تازه‌ای بیرون می‌کشند و به همان پدیده‌هایی که همه آشنائیم، به شیوه روشن‌تر و جامع‌تر می‌پردازند.

سریع خوانی و دویدن بی‌وقفه میان معلومات گوناگون هنر نیست. توقف، دقت، آهسته و پیوسته خواندن و دیدن هنر است.